

οδρανός, ή παχιά μεμβράνη άπ' τ'ό άσπράδι τ'ά βουνά, ή λεπτή μεμβράνη τ'ου κ'όκ'ου ή όμίχλη και τ'ό σύννεφο, οι μικρές φλέβες τ'ό ποτάμια, τ'ό ύγρό ή θάλασσα.

Κι έκείνο π'ου γεννήθηκε άπ' αυτό ήταν ό 'Αντίγνια, ό ήλιος. "Όταν γεννήθηκε κραυγές χαιρετισμού σηκώθηκαν κι όλα τ'ά όντα σηκώθηκαν κι όλα όσα ποθοΰσαν. Γι' αυτό όποτε σηκώνεται ό ήλιος και πέφτει, κραυγές ένθουςιασμού σηκώνονται και όλα τ'ά όντα σηκώνονται κι όλα όσα ποθοΰν.

"Αν κανείς ξέροντας αυτό στοχάζεται τόν ήλιο Μ'ροάμ'ιαν, εύχάριστες κραυγές θ'ά τόν πλησιάζουν και θ'ά συνεχιστούν, ώ, θ'ά συνεχιστούν.

(Τσαντόγια Ούπανισάντ)

3

Στήν αρχή αυτό ήταν τ'ό 'Εαυτό μονάχα, σ'ό σχήμα τ'ου π'ουρούσα (=προσωπικό όν, πρόσ-πο). Αύτ'ός κοιτάζοντας γύρω είδε μονάχα τ'ό 'Εαυτό του. Είπε π'ότ'α «Αυτό είναι εγώ» (=Τ'άτ τ'όμι άσι). Γι' αυτό έγινε εγώ σ'τ' όνομα. Γι' αυτό ως τώρα, άν ρωτηθεί ένας άνθρωπος, π'ότ'α λέει, «Αυτό είναι εγώ» (=Ε-μαι εγώ)» και μετά προσφέρει τ'ό άλλα όνομα π'ου μπορεί ν'ά έχει(...).

"Αλλά τέρηση δέν ένωθε. Γι' αυτό ένας μοναχός άνθρωπος τέρηση δέ νιώθει. Έπιθύησε έναν άλλο. Ήταν μεγάλος όσο άντρας κι ή γυναίκα του μαζί. Τότε έκανε αυτό, τ'ό 'Εαυτό του, ν'ά κοιπεί σ'τά δυό κι άπ' αυτά σηκώθηκαν άντρας κι ή γυναίκα του. (Μ'ριχανταραγιάχα Ούπανισάντ, μετάφραση τ'ου 1963).

4

Αύτ'ός, ό 'Εαυτός, π'όπει ν'ά περιγράφεται με "Όχι, όχι! (Μ'ριχ. Ούπανισάντ).

5

Είμαι γυναίκα, είσαι άντρας· είσαι άγόρι είμαι παρθένα· εσύ, γέρος, τρικλίζεις προσχωρώντας με τ'ό μπαστούνι σου· γεννήθηκες με τ'ό πρόσωπο στραμμένο παντ'ό. Είσαι ή βαθιά μπλε μέλισσα, είσαι ό πράσινος παπαγάλος με τ'ά κόκκινα μάτια, είσαι τ'ό σύννεφο τ'ής βροχής, οι έποχές, οι θάλασσες. Είσαι χωρίς αρχή, γιατί είσαι άπειρος, εσύ άπ' όπου γεννήθηκαν όλοι οι κόσμοι.

(Σβετασβατάρα Ούπανισάντ, μετάφραση τ'ου 1963)

TANTRISMOS

☆ "Ο Τάντριχα (=ό πιστός τ'ου Τάντρα) ταυτίζει τήν εσώτερη στήλη τ'ής ραχοκοκαλιάς του (τ'ό Σουσιόμ'ιαν) με τόν άξονα (τ'ό κόσμου) π'ου είναι σ'ό Βουνό Μ'ροΰ, όστε ν'ά θ'ά τόν έαυτ'ό του σάν τ'ό κέντρο γύρω άπ' τ'ό όποιο έκτελείται ή όλη περιφορά τ'ου κόσμου

του. Κόσμος και άνθρωπος ταυτίζονται· τ'ά κέντρα όλων τ'ων ότίμων είναι έμφυτες έν.

☆ "Ο βουδδιστής Τάντριχα (...) έπίσης όργανοποιεί ένά «Εσώτερο κορίτσι» π'ου άντρέχεται τ'ή ραχοκοκαλιά του. (...) Κοιτά στην κορυφή ή θηλική ένέργεια συναπαρτίζεται με τ'ό άρσενικό σπέρμα τ'ου Είμαι κι ένώνεται με αυτό σεξουαλικά. Άπό αυτή τήν ένωση ένά ύπερφυσικό νέντρο δγαίνει και κυλάει ν'ά πλημμυρίσει τ'ό σώμα, έν'ω όλόκληρος ό άντρας ή ή γυναίκα γίνεται ένά με τήν πηγή τ'ου έαυτ'ό και τ'ου κόσμου π'ου βρίσκεται πάνω άπ' τήν κορυφή τ'ου κεφαλιού. Ή κατάσταση έν'ω άνόδου μπορεί ν'ά συμβολιστεί με ένά πουλί.

(Philip Rawson, Tantra, The indian cult of ecstacy)

Z E N

★

*(Τ'ό Ζέν είναι ένά βουδδιστικό σύστημα, π'ου όμως οι πηγές του χάνονται στην Ινδική προϊστορία. "Ο όρος είναι γαπωνέζικος (έως και τ'ά πιο πολλά κείμενα π'ου ακολουθούν), σημαίνει περίπου (άλλά όχι ακριβώς) «ταχασμός» και είναι σχετικός με τ'ό άνάλογο Ινδικό DHTANA. Τι είναι τ'ό Ζέν, τ'ό καταλαβαίνει κανένας μόνος του, γιατί τ'ό Ζέν δέν έχει κείμενα· κι όλα κείμενα αναφέρονται σ' αυτό (π.χ. τ'ά γνωστά Νό) δέν π'όπει ν'ά θεωρούνται άποκριματικά — αλλά ούτε κι άποκαλυπτικά. Ή «Τόρία» έχει παρουσιάσει τόν Χάν σαν (τ. 13)'

★

ΔΙΑΦΟΡΑ

Τ'ό μωρό κοιτάζει τ'ά πράγματα όλη μέρα με άνοητά μάτια· αυτό γίνεται γιατί τ'ά μάτια του δέν είναι στραμμένα σ'ε καθένα αντικείμενα ειδικά. Προχωράει χωρίς ν'ά ξέρει π'ό πάει και σταματάει χωρίς ν'ά ξέρει τι κάνει. Άναμειγνύει τόν έαυτ'όν του σ'ό περιβάλλον και προσχωρεί μαζί του. Αύτ'ες είναι οι αρχές τ'ής ανειματικής όγ'ιανης. (Τζουάνγκ - Τζού).

☆ "Όταν περπατάει στέκεται, κάθεται ή έσ'αλώνει καταλαβαίνει π'ώς κάνει αυτό, κι έτσι μόλο π'ου τ'ό σώμα του κάνει κάτι, αυτό τ'ό καταλαβαίνει ακριβώς όπως είναι.. "Όταν ξεκινάει ή επιστρέφει, κοιτάζει π'ου π'ου σ'αίσι, όταν σκάβει ή απλώνει τ'ό χέρι του, ένεργεί με άπ'όλυτη αντίληψη (Μαροχίμα Ν'ά κ'άγια).

☆ «Όπου είναι έν' αντικείμενο, έχει έγείρεται ή σκέψη». Είμαι λοιπόν ή σκέψη ένά πράγμα και τ'ό αντικείμενο ένά άλλο; "Όχι, αυτό π'ου είναι τ'ό αντικείμενο, αυτό ακριβώς είναι ή σκέψη. "Αν ήταν ένά πράγμα ή σκέψη και τ'ό

ἀντικείμενο ἔνα ἄλλο, τότε θὰ ὑπῆρχε διπλή κατάσταση σκέψης. "Ἐτσι καὶ τὸ ἴδιο τὸ ἀντικείμενο εἶναι ἀκριβῶς σκέψη. Καὶ μπορεί λοιπόν ἡ σκέψη νὰ ἐξετάσει τὴ σκέψη; "Ὁχι, ἡ σκέψη δὲ μπορεί νὰ ἐξετάσει τὴ σκέψη." Ὁποῖς ἡ λάμα τοῦ σπαθιοῦ δὲ μπορεί νὰ κόψει τὸν ἑαυτό της, ὅπως ἡ ἀκρὴ τοῦ δάχτυλου δὲ μπορεί ν' ἀγγίξει τὸν ἑαυτό της, ἔτσι μιὰ σκέψη δὲ μπορεί νὰ δῇ τὸν ἑαυτό της. (Σίξασαυμκαῖγια).

☆
Δὲ μπορεί νὰ ὀνομαστῇ κενὸ ἢ μὴ-κενὸ ἢ καὶ τὰ δυὸ ἢ κανένα τους;
Ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸ δεῖξουμε, ὄν μαζέται «τὸ κενόν» (Μαντσιαμικ Σάστρα).

☆
Ἡ μορφή δὲν εἶναι διαφορετικὴ ἀπ' τὴν κενότητα ἢ κενότητα δὲν εἶναι διαφορετικὴ ἀπ' τὴ μορφή. Ἡ μορφή εἶναι ἀκριβῶς κενότητα ἢ κενότητα εἶναι ἀκριβῶς μορφή. (Πράρνα-παράμιτα - χοιντάγια Σούτρα).

☆
Ὅτε σκέψη, ὅτε στοχασμός ὅτε ἀνάλυση, ὅτε καλλιέργεια, ὅτε σκοπός, ἄς γίνῃ μόνο του. (Τίλόπα)

☆
Τὰ περασμένα πράγματα εἶναι στὸ παρελθόν καὶ δὲν πᾶνε ἐκεῖ ἀπ' τὸ παρὸν καὶ τὰ τωρινὰ πράγματα εἶναι στὸ παρὸν καὶ δὲν πᾶνε ἐκεῖ ἀπ' τὸ παρελθόν..
Τὰ ποτάμια ποὺ συναγωνίζονται ποῖο θὰ ποτίσει τὸν τόπο δὲν κυλᾶνε. Ὁ «πλανώμενος ἄερας» ποὺ φυσάει γύρω δὲν κινεῖται. Ὁ ἥλιος καὶ τὸ φεγγάρι, ποὺ κινεῖνται στὴν τροχιά τους, δὲ γυρίζουν γύρω. (Λήμπενταλ, Τὸ Βιβλὸ τοῦ Τσάο).

☆
Τὸ ἴδιο καὶ οἱ προηγούμενες σκέψεις, οἱ τελευταῖες σκέψεις καὶ οἱ ἐνδιάμεσες σκέψεις: οἱ σκέψεις ἀκολουθοῦν ἢ μιὰ τὴν ἄλλη χωρὶς σύνδεση μεταξύ τους. Κάθε μιὰ εἶναι ἀπόλυτα γαλήνια. (Ντόγκεν, Κού-Τσούν -σου Γιοῦ. λοῦ)

☆
Μιὰ μέρα ἀπάλεψα ὅλες τὶς ἰδέες ἀπ' τὸ πνεῦμα μου. Ἐγκατέλειπα κάθε ἐπιθυμία. Παραμέρισα ὅλα τὰ λόγια μὲ τὰ ὁποῖα σκεπτόμουν καὶ ἔμεινα σὲ ἡρεμία. Ἐνιωσα λίγο παράξενα —σὰ νὰ φερόμουν νὰ μῶδ σὲ κάτι ἢ σὰ ν' ἀγγίξα κάποια δύναμη ἀγνωστὴ μου... καὶ Ζητ! μῆκα. Ἐχασα τὸ ὄριο τοῦ φυσικοῦ μου σώματος. Εἶχα τὸ δέμα μου, δέβαια, ἀλλὰ τὰ λόγια μου εἶχαν χάσει τὴ σημασίαν τους. Εἶδα ἀνθρώπους νὰ ἔρχονται πρὸς τὸ μέρος μου, ἀλλὰ ὅλοι ἦταν ὁ ἴδιος ἀνθρώπος. "Ὁλοι ἦταν ἐγώ! Δὲν εἶχα γνωρίσει ποτὲ αὐτὸν τὸν κόσμον. Εἶχα πιστέψει πὼς εἶχα δημιουργηθεῖ, ἀλλὰ τώρα πρέπει ν' ἀλλάξω τὴ γνώμην μου: ποτὲ δὲν εἶχα δημιουργηθεῖ ἤμουν ὁ κόσμος" δὲν ὑπῆρχε τὸ ἄτομον Κορ Σασάκι (Σοκέο-αν —Σασάκι, Ὁ Ὑπερβατικὸς Κόσμος)

☆
Ἡ λάμψη τοῦ πρωιοῦ ποὺ μιὰ ὥρα ἀνθίζει στὴν καρδιά δὲ διαφέρει ἀπ' τὸ γιγάντιο πεῦκο ποὺ ζεῖ χίλια χρόνια.

☆
"Ὅταν ἔνα ψάρι κολυμπᾷ, κολυμπᾷ-κολυμπᾷ καὶ δὲν ἔχει ἀκρὴ τὸ νερό. "Ὅταν ἔνα πουλὶ πετάει, πετάει-πετάει καὶ δὲν ἔχει ἀκρὴ ὁ οὐρανός. "Ἀπὸ τὰ πιὸ παλιὰ χρόνια δὲν ἦταν ποτὲ ψάρι ποὺ νὰ βγῇ κολυμπώντας ἀπ' τὸ νερό ὅτε πουλὶ ποὺ νὰ βγῇ πετώντας ἀπ' τὸν οὐρανόν. "Ὅμως δταν τὸ ψάρι θέλει μιὰ σταλῖτσα νερό, παίρνει μιὰ σταλῖτσα καὶ ὅταν θέλει πολὺ, παίρνει πολὺ. Ἐτσι οἱ ἀκρὲς τῶν κεφαλῶν τους εἶναι πάντα στὴν ἐξωτερικὴ ἀκρὴ (τοῦ χώρου τους). "Ἀν ποτὲ ἔνα πουλὶ πετάξῃ πέρα ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀκρὴ, πεθαίνει. τὸ ἴδιο καὶ τὸ ψάρι. "Ἀπ' τὸ νερό τὸ ψάρι φτιάχνει τὴ ζωὴ του καὶ ἀπ' τὸν οὐρανόν, τὸ πουλί. "Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ζωὴ φτιάχνεται ἀπ' τὸ πουλὶ καὶ τὸ ψάρι. Τὴν ἴδια στιγμή, τὸ πουλὶ καὶ τὸ ψάρι φτιάχνονται ἀπ' τὴ ζωὴ. Ἐτσι εἶναι τὸ ψάρι, τὸ νερό καὶ ἡ ζωὴ, καὶ τὰ τρία τους φτιάχνουν τὸ ἔνα τὸ ἄλλο.

☆
"Ὅμως ἂν ἦταν ἔνα πουλὶ ποὺ πρῶτα θὰ ἤθελε νὰ ἐξετάσει τὸ μέγεθος τ' οὐρανοῦ ἢ ἔνα ψάρι ποὺ πρῶτα θὰ ἤθελε νὰ ἐξετάσει τὴν ἔκταση τοῦ νεροῦ καὶ μετὰ θὰ δοκίμαζαν νὰ πετάξουν ἢ νὰ κολυμπήσουν, ποτὲ δὲ θὰ εἰσίσταν ὅτε τὸ δικό τους δρόμο στὸν οὐρανόν ἢ στὸ νερό. (Σομπογκέντζο).

☆
Πρωτοῦ νὰ μελετήσω Ζὲν τριάντα χρόνια, ἔβλεπα τὰ βουνὰ σὰ βουνὰ καὶ τὰ νερά σὰ νερά. "Ὅταν ἔφτασα σὲ πιὸ οἰκεία γνώση, ἔφτασα σ' ἔνα σημεῖο ὅπου ἔβλεπα ὅτι τὰ βουνὰ δὲν ἦταν βουνὰ καὶ τὰ νερά δὲν ἦταν νερά. Μὰ τώρα ποὺ ἔχω κερδίσει τὴν ἴδια τὴν οὐσία εἶμαι σὲ ἡρεμία. Γιατὶ ἀκριβῶς βλέπω τὰ βουνὰ πάλι σὰ βουνὰ καὶ τὰ νερά πάλι σὰ νερά. (Τσ' Οὐάν Τένγκ Λού).

☆
—Ἡ σχολὴ μας σ' ἀφήνει νὰ πηγαίνεις ὅποια ὁδὸ θέλεις. Σκοτώνει καὶ φέρει στὴ ζωὴ —ἔτσι καὶ ἀλλιῶς.

—Πῶς σκοτώνει;

—Ὁ χειμῶνας φεύγει καὶ ἡ ἀνοιξὴ ἔρχεται.

—Πῶς εἶναι ὅταν ὁ χειμῶνας φεύγει καὶ ἡ ἀνοιξὴ ἔρχεται;

—Βάζοντας στὸν ὅμο ἔνα ραβδὶ περιπλανιέσαι κατὰ ὁδὸ καὶ κατὰ κεῖ, ἀνατολικά ἢ δυτικά, νότια ἢ βορρεῖνα, χτυπώντας στοὺς ἀγρίους κορμούς ὅπως σοῦ ἀρέσει. (Ὁ Γιούν-μεν καὶ ἔνα μοναχός).

☆
"Ἀν ἔρχεται ἡ ζωὴ αὐτὴ εἶναι ἡ ζωὴ. "Ἀν ἔρχεται ὁ θάνατος, αὐτός εἶναι ὁ θάνατος. Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ εἰσῶι στὸν ἐλεγχὸν τους. Μὴ στοχεῖς ἐλπίδα σ' αὐτὰ. Αὐτὴ ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ Βοῦδδα. "Ἀν δοκιμάσεις νὰ τὰ πετάξεις ἀρνητῆς, χάνεις τὴ ζωὴ τοῦ Βοῦδδα (Σότζι).

☆
Αυτό που λέμε παρελθόν είναι ή κορυφή της καρδιάς· το παρόν είναι ή κορυφή της γροθιάς· και το μέλλον είναι το πίσω του μυαλού.

☆
Κάποτε απομακρύνω τον άνθρωπο, αλλά δεν απομακρύνω τις συνθήκες. Κάποτε απομακρύνω τις συνθήκες, αλλά δεν απομακρύνω τον άνθρωπο. Κάποτε απομακρύνω και τις συνθήκες και τον άνθρωπο. Κάποτε δεν απομακρύνω ούτε τις συνθήκες ούτε τον άνθρωπο. (Λίλ Τζι).

☆
"Αν τὸ πνεῦμα δὲν εἶναι παραφορτωμένο με ἄνεμο καὶ κύματα, θὰ ζεῖς πάντα ἀνάμεσα στὰ ψηλά βουνά καὶ τὰ πράσινα δέντρα. "Αν ἡ πραγματικὴ σου φύση ἔχει τὴ δημιουργικὴ δύναμη τῆς ἰδίας τῆς Φύσης, ὅπου κι ἂν πηγαίνεις, θὰ βλέπεις ψάρια νὰ πηδοῦν καὶ χήνες νὰ πετάνε. (Τσ' αἰ - κέν Τ' ἄν).

☆
...
Στὸ τοπίο τῆς ἀνοιξῆς δὲν ὑπάρχει οὔτε ψηλά οὔτε χαμηλά·
τ' ἀνθισμένα κλαδιά μεγαλώνουν φυσικά, ἄλλα μακριὰ ἄλλα κοντά.

☆
Τὸ μακρὸ πρᾶγμα εἶναι τὸ μακρὸ σῶμα τοῦ Βούδδα·
τὸ κοντὸ πρᾶγμα εἶναι τὸ κοντὸ σῶμα τοῦ Βούδδα.

☆
Τὸ Βουνὸ Λοῦ στὴν ὁμίχλη τῆς βροχῆς· τὸ ποτάμι Τζέ στὴ μεγάλη παλίρροια.
"Όταν δὲν ἦμουν ἐκεῖ γαλήνη καμιά ἀπὸ τὴ νοσταλγία!

Πῆγα ἐκεῖ καὶ γόρσα... Δὲν ἦταν τίποτε ἰδιαιτέρο:

Τὸ Βουνὸ Λοῦ στὴν ὁμίχλη τῆς βροχῆς· τὸ ποτάμι Τζέ στὴ μεγάλη παλίρροια.

☆
Θαυμαστὴ δύναμη καὶ θαυμάσια ἀσχολία:
νὰ βγάλεις νερὸ καὶ νὰ κόψεις δέντρα. (Τζ' οὐάν Τένγκ Λοῦ)

☆
Σὰ σπαθὶ ποὺ κόβει, ἀλλὰ δὲ μπορεῖ νὰ κόψει τὸν ἑαυτό του·
σὰ μάτι ποὺ βλέπει, ἀλλὰ δὲ μπορεῖ νὰ δεῖ τὸν ἑαυτό του.

☆
Κάθοντας ἤσυχα, τίποτα κάνοντας,
ἐρχεται ἡ ἀνοιξὴ καὶ τὸ χορτάρι ἀπὸ μόνον του μεγαλώνει.

☆
Τὰ γαλάζια βουνὰ εἶναι ἀπὸ μόνα τους γαλάζια βουνά·
τ' ἄσπρα σύννεφα εἶναι ἀπὸ μόνα τους ἄσπρα σύννεφα.

☆
Μ' ἓνα χτύπημα ξέχασα ὅλη μου τὴ γνώση!
Εἶναι ἀχρηστὴ ἡ φτιαχτὴ πειθαρχία,

ὅπως κι ἂν πηγαίνω, φανερώνω τὴν παλιά
'Οδὸ (Βοῦ - τένγκ Χοῦ - γιοῦν)

☆
Τίποτα δὲν εἶναι ὅπως νὰ φορᾷς ρούχα καὶ νὰ τρώς τροφὴ.

"Ἐξω ἀπ' αὐτὸ δὲν ὑπάρχουν οὔτε Βοῦδδες οὔτε Πατριάρχες.

☆
Νὰ ἔχεις συνείδηση τοῦ πρώτου πνεύματος, τῆς πρώτης φύσης.

—αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη ἀσθένεια τοῦ Ζέν.

☆
"Όταν μπαίνει στὸ δάσος, δὲν κινεῖ τὸ χορτάρι·

ὅταν μπαίνει στὸ νερὸ, δὲν κάνει μιά ρυτίδα.

☆
Γιὰ νὰ σώσεις τὴ ζωὴ, πρέπει νὰ καταστραφῇ.

"Όταν ὁλότελα καταστραφεῖ, κάθεται γιὰ πρώτη φορὰ σὲ εἰρήνη.

☆
Δὲ μπορεῖς νὰ τὸ ἔχεις κάνοντας σκέψη·
δὲ μπορεῖς νὰ τὸ ζητήσεις μὴν κάνοντας σκέψη.

☆
"Ένας λόγος κάνει σφαιρὸ καὶ γῆ·
ἓνα σπαθὶ ἰσοπεδώνει ὅλο τὸν κόσμο.

☆
Πνεῦμα νὰ ψάχνει ἄλλοῦ
γιὰ τὸ Βούδδα
εἶναι ἀνοησία
στὸ κέντρο τῆς ἀνοησίας.

☆
"Ὁ ἑαυτὸς μου τοῦ πολὺ παλιοῦ καιροῦ
στὴ φύση μὴ ὑπαρκτός·
πυθεῖνὰ νὰ πᾶς ὅταν εἶσαι νεκρὸς
ἀπόλυτα τίποτα.

☆
Καθὼς οἱ πεταλοῦδες ἐρχονται στὰ νύφτα
λουλουδία,
ὁ Μποντινίστρια λέει: «Δὲν ξέρω».

☆
Πάνω ἀπ' τὸ ποτάμι τὸ λαμπρὸ φεγγάρι στὰ πτόκα ὁ στεναχτός ἀνεμος·
ὅλη νύχτα τόσο ἤσυχα, γιατί; καὶ γιὰ ποιόν;
(Σοῦν - τζοῦε).

☆
Οἱ ἀγροῦχες δὲ σκοπεύουν νὰ ρίξουν τὴν ἀντανάκλασή τους·
τὸ νερὸ δὲν ἔχει πνεῦμα νὰ δεχθεῖ τὴν εἰκόνα τους.

☆
Φωτίσε τὴ φωτιά,
θὰ σοῦ δείξω κάτι ὁρατὸ
μιά μεγάλη μάλα χιόνι (Μπάσο)

☆
"Ἡ μακριὰ νύχτα·
ὁ ἥχος τοῦ νεροῦ
λέει αὐτὸ ποὺ σκέφτομαι. (Γχοτζ(γκου)).

☆
Τ' ἄσπρα στὴ λιμνοῦλα·
πάλι ἡ χριστιανικὴ νεροποντὴ

χτυπάει τὸ νερό. (Γκοτζίγκου)

☆
Στὸ σκοτεινὸ δάσος
ἓνα βατόμουρο πέφτει:
ὁ ἥχος τοῦ νεροῦ.

☆
Πέφτει χιονόνερο·
ἀπύθμενο, ἀπειρο
μοναχό.

☆
Τὰ φύλλα πέφτουν
τὸ ἓνα πάνω στὸ ἄλλο,
ἡ βροχή χτυπάει τὴ βροχή.

☆
Ὁ κορυδαλλός:
ἡ φωνὴ μονάχα ἔπεσε
τίποτα ἀφήνοντας πίσω.

☆
Στὴν πυκνὴ ὁμίχλη
τί φωνάζεται
ἀνάμεσα σὲ λόφο καὶ βάρσα;

☆
Μιά πέστορφα πηδαί.
σύννεφα κινδυνεύει
στὴν κοίτη τοῦ ρυακιοῦ.

☆
Φεύγει ὁ ἄνεμος, τὰ φύλλα ἀκόμη πέφτουν·
πουλιά λαλοῦν, ἡ σιωπὴ τοῦ βουνοῦ θαθαίνει.

☆
Στὸ Βουνὸ Βοῦ - τ' αἱ τὰ σύννεφα βράζουν
ρῶξι·
μπροστὰ ἀπ' τὸν ἀρχαῖο νιὸ τοῦ Βοῦδδα, τὰ
σκυλιά οὐροῦν τὸν οὐρανό.

☆
Πέρασα θάλασσες καὶ ποτάμια, ἀνέβηκα βου-
νά, μπήκα σὲ ρέματα,
γιὰ νὰ ρωτήσω τοὺς ἀφέντες, νὰ γυρέψω τὴν
ἀλήθεια, νὰ σκάψω τὰ μυστικά τοῦ Ζέν·
κι ἀπὸ τότε ποὺ μπόρεσα νὰ ἀναγνωρίσω τὴν
ὁδὸ τοῦ Σοκέι
ἔχω πῶς γέννηση - καὶ - θάνατος δὲν εἶναι
αὐτὸ ποὺ πρέπει νὰ μ' ἀπασχολεῖ.
(Σοκέι: φῶτιση).

☆
Νὰ περπατᾷς εἶναι Ζέν, νὰ κάθεσαι εἶναι
Ζέν,
μιλᾷς ἢ μένεις σιωπηλὸς
κινεῖσαι ἢ στέκεσαι ἥρεμος,
ἡ ἴδια ἡ οὐσία εἶναι αἰώνια σὲ ἄνεσι·
ἀκόμη κι ἂν τὸ χαιρετοῦν μὲ σπαθιά καὶ λόγ-
χες, ποτὲ δὲ χάνει τὸν ἥρεμο τρόπο του·
γι' αὐτὸ μὲ δηλητήρια δὲν τὸ μποροῦν νὰ
ταράξουν τὴ γαλήνη του. (Γιόκα Ντάι-
σι)

☆
ΟΜ! "Ω Σὺ ποὺ κρατᾷς τὴ σφραγίδα τῆς
δύναμης, ὤκωσε τὸ 'Αδαμάντινο Χέρι Σου,
κατάσπερψε, ἐξάλειψε!

"Ω Σὺ Στήριγμα, στήριξε ὅλα ὅσα εἶναι
στὰ ἔσχατα!

"Ω Σὺ Ἐξαγνιστή, ἐξάγνισε ὅλα ποὺ εἶναι
στὰ ὅρια τοῦ ἑαυτοῦ!

ΟΜ! εἶθε ὁ Τελειωτὴς κάθε μόχθου νὰ εἴ-
ναι νικητὴς!

ΟΜ! "Ω Σὺ Τέλεια Φωτισμένε, φῶτισε ὅ-
λα τὰ αἰσθανόμενα ὄντα!

"Ω Σὺ ποὺ εἶσαι τέλειος στὴ σοφία καὶ στὴ
συμπόνοια, ἀπελευθέρωσε ὅλα τὰ ὄντα καὶ
ὁδήγησέ τα στὴ Βουδδότητα.

ΟΜ! (Τὸ Μεγάλο Νταράμι)

☆
"Όταν ἐπιστρέφουμε στὴ ρίζα, κερδίζουμε τὸ
νόημα·

ὅταν κυνηγᾷμε τὰ ἐξωτερικὰ ἀντικείμενα, χά-
νομε τὴν αἰτία.

Τὴ στιγμὴ ποὺ φωτίζομαστε μέσα μας, πᾶμε
πέρα ἀπ' τὴν κενότητα ποὺ εἶναι μπρο-
στὰ μας...

Τὸ ἔσχατο ἄκρο τῶν πραγμάτων ὅπου δὲ
μποροῦν νὰ πᾶνε πρὸ πέρα,
δὲν εἶναι δεμένο ἀπὸ κανόνες καὶ μέτρα·
στὸ πνεῦμα τὸ ἀρμονικὸ μὲ τὴν 'Οδὸ ἔχουμε
τὴν ἀρχὴ τῆς ταυτότητας,
ὅπου βρισκόμαστε ὅλους τοὺς μόχθους ἡσυχ-
σμένους·

ἀμφιβολίες κι ἀναποφασιστικότητες εἶναι τε-
λειωμένα ἀπόλυτα

κι ἡ σωστὴ πρὶς τὴν ἔχει στηθεῖ·
τίποτα δὲν ἔχει ἐγκαταλειφθεῖ,
τίποτα δὲν ἔχει κρατηθεῖ,
ὅλα εἶναι κενό, καθαρὸ κι αὐτόφωτο.
Δὲν εἶναι ἀσκησιὶ οὔτε σπατάλη ἐνέργειας
—ἐκεῖ εἶναι ποὺ ποτὲ δὲ φτάνει τὸ σκέψιμο,
ἐκεῖ εἶναι ποὺ ἡ φαντασία δὲν τὸ μπορεῖ νὰ
μετρήσει. (Σένγκ - τσ' ἄν)

☆
"Τάραخي μὰ πραγματικότητα πρωτότερη κι
ἀπ' τὸν οὐρανὸ κι ἀπ' τὴ γῆ·
ἀλήθεια, δὲν ἔχει μορφὴ, πόσο μάλλον ὄνομα·
τὰ μάτια δὲν τὸ μποροῦν νὰ τὴ δοῦν·
δὲν ἔχει φωνὴ νὰ τὴν πιάσουν τ' ἀφτιά·
νὰ τ' ὀνομάσεις Πνεῦμα ἢ Βοῦδδα διάζει τὴ
φύση του·

γιατὶ τότε γίνεται ἓνα ἀρωματικὸ λουλούδι
στὸν ἀέρα·

δὲν εἶναι Πνεῦμα οὔτε Βοῦδδας·
ἀπόλυτα ἥρεμο κι ὅμοιος φωτεινὸ μ' ἓνα μυ-
στηριακὸ τρόπο.

ἀφήνεται νὰ διακριθεῖ μόνο ἀπ' τὸν καθαρο-
μάτη.

Εἶναι τὸ Ντάομα τὸ πέρα ἀπὸ μορφὴ καὶ ἡ-
χο·

εἶναι τὸ Τάο ποὺ δὲν ἔχει νὰ κάνει μὲ λόγια
(Ντάι - ο Κοκούσι).

(Ντάομα: γνώση μὲ σημασίες ποικίλες)

☆
☆
☆

"Ο Ρυόχαν, ἓνας Δάσκαλος τοῦ Ζέν, ζοῦσε
τὴν πρὶ ἀπλὴ ζωὴ σὲ μιὰ μικρὴ καλύβα στοὺς
πόροδες ἐνὸς βουνοῦ. "Ἐνα βράδυ ἓνας κλέ-
φτης μπήκε στὴν καλύβα, ἀλλὰ εἶδε πῶς δὲν
ἔπρεπε τίποτα νὰ κλέψει.

"Ο Ρυόχαν ἐπέστρεψε καὶ τὸν ἔπασε. «"Ι-
σως ἔκανες μεγάλο δρόμο γιὰ νὰ μ' ἐπίσκε-

φρεῖς», εἶπε σὺν κλέφτῃ «καὶ δὲν πρέπει νὰ γυφίσαις μ' ἄδεια χέρια. Παρακαλῶ, πάρε δῶρο τὰ ροῦχα μου».

Ὁ κλέφτης τὰ ἔχασε. Πῆρε τὰ ροῦχα καὶ τὸν βάλε στὰ πόδια.

Ὁ Ρυόκαν κάθισε γυμνὸς κοιτώντας τὸ φρεγγάρι «Ὁ κακομοῖρος», ἐρέμβασε. «Μακάρι νὰ μποροῦσα νὰ τοῦ δῖνα αὐτὸ τὸ ὠραῖο φρεγγάρι».

☆

(Ὁ Χοσίν, Δάσκαλος τοῦ Ζέν, στοὺς μαθητῆς του — ἀφοῦ ἔχει διηγηθεῖ τὴν ἱστορία τοῦ Τοκοῦφου ποῦ προεῖπε τὸ θάνατό του).

— Δὲν εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ δάσκαλο τοῦ Ζέν νὰ προεῖπει τὸ θάνατό του, ἀλλ' ἂν πραγματικὰ τὸ θέλει, μπορεῖ.

— Εὐὸς μπορεῖς; ρώτησε κάποιος.

— Ναι, ἀπάντησε ὁ Χοσίν. Θὰ σὰς δείξω τὶ μπορῶ νὰ κάνω σ' ἑπτὰ μέρες.

Κανεὶς ἀπ' τοὺς μαθητῆς δὲν τὸν πίστεψε καὶ οἱ πρὸ πολλοὶ εἶχαν ξεχάσει ἀκόμη καὶ τὴ συνουμία ὅταν ὁ Χοσίν τὴν ἐπομένη φορὰ τοὺς συγκάλεσε.

— Ἐπτὰ μέρες πρὶν, παρατήρησε, εἶπα πῶς ἐπρόκει· νὰ σὰς ἀφήσω. Εἶναι ἡ συνήθεια νὰ γράφεις ἕνα ἀποχαιρετιστήριον ποίημα, ἀλλὰ δὲν εἶμαι οὔτε ποιητὴς οὔτε καλλιγράφος. Ἀς γράψαι κάποιος ἀπὸ σὰς τὰ τελευταῖα μου λόγια».

Οἱ ὁπαδοὶ τὸν νόμισαν πῶς ἀστειεύονταν, ἀλλὰ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἄρχισε νὰ γράφει.

— Εἶσαι ἔτοιμος; ρώτησε ὁ Χοσίν.

— Ναι κύριε, ἀπάντη· ὁ γραφέας.

Τότε ὁ Χοσίν ὑπαγορεύσε:

Ἦρθα ἀπ' τὴ λαμπρότητα

καὶ ἐπιστρέφω στὴ λαμπρότητα

Τὶ εἶναι αὐτό;

Τὸ ποίημα εἶχε ἕνα στίχο λιγώτερο ἀπ' τὴ συνθησμένης· τέσσαρες, γι' αὐτὸ ὁ μαθητὴς εἶπε: «Ἀφέντη μᾶς λείπει ἕνας στίχος».

Ὁ Χοσίν, μὲ τὸ θορυβημὸ ἐνὸς ὀρμητικοῦ λέοντα οὐλοῖαξε «Κάα!» καὶ χάθηκε.

☆

(Ὁ Σόγιεν Σάκου:) Ἡ καρδιά μου καίει σὰ φωτιά, ἀλλὰ τὰ μάτια μου εἶναι κρῖνα σὰ νεκρὴ στάχτη.

☆

Καθὼς ὁ Μπάντσαν περπατοῦσε σὲ μιὰ ἀγορὰ ἄκουσε ἕνα διάλογο ἀνάμεσα σ' ἕνα χατάπη καὶ ἕνα πελάτι.

— Δὸς μου τὸ πιὸ καλὸ κομμάτι κρέας ποῦ ἔχεις, εἶπε ὁ πελάτης.

— Κάθε τὶ σὺ μαγαζὶ μου εἶναι τὸ πιὸ καλὸ ἀπάντησε ὁ χατάπη. Δὲ μπορεῖς ἔδω νὰ βρεῖς κομμάτι ποῦ νὰ μὴν εἶναι τὸ πιὸ καλόν».

Ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Μπάντσαν φωτίστηκε.

☆

Ὁ Σοιμποῦτι ἦταν σπουδαστὴς τοῦ Βοῦδδα. Εἶχε τὴν ἱκανότητα νὰ καταλάβῃ τὴν ἰσχὺ τῆς κενότητος, τὴν ἀποψη πῶς τίποτα

δὲν ὑπάρχει παρὰ μόνον σὰ σχέση τοῦ ὑποκειμένου κενότητος καὶ ἀντικειμενικότητας.

Μιὰ μέρα ὁ Σοιμποῦτι, σὲ διάθεσιν ὑπαγῆς κενότητος, καθόταν κάτω ἀπὸ ἕνα δέντρο.

Λοιποῦδία ἄρχισαν νὰ πέφτουν γύρω του. — Σὲ ἐπαινοῦμε γιὰ τὴν ὁμιλία σου γιὰ τὴν κενότητα, τοῦ ψαθύρισαν οἱ θεοί.

— Ἀλλὰ δὲ μίλησα γιὰ τὴν κενότητα, εἶπε ὁ Σοιμποῦτι.

— Δὲ μίλησες γιὰ τὴν κενότητα, δὲν ἀκούσαμε κενότητα, ἀποκρίθηκαν οἱ θεοί. Αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ κενότητα. Καὶ ἀνθρὶ ἐσχέθησαν πάντες στὸ Σοιμποῦτι σὰ βορῶν.

☆

Ὁ Γιόσου ἄρχισε τὴ μελέτῃ τοῦ Ζέν ὅταν ἦταν ἑξήντα χρονῶν καὶ συνέχισε ὅπου ἐγένετο ὀδόντια, ὅταν κατέλαβε τὸ Ζέν.

Αἰδάζει ἀπὸ τὰ ὀδόντια τοῦ ὅπου ἐγένετο ἑκατὸν εἴκοσι

ἕνας μαθητὴς τὸν ρώτησε κάποτε:

— Ἄν δὲν ἔχω τίποτα στὸ πνεῦμα μου, τί θὰ κάνω;

Ὁ Γιόσου ἀπάντησε: — Πετάξτε το.

— Ἀλλὰ ἂν δὲν ἔχω τίποτα, πῶς μπορῶ νὰ τὸ πετάξω; συνέχισε αὐτός ποῦ ρωτοῦσε.

— Καλὰ εἶπε ὁ Γιόσου, τότε ρωτήστε το.

☆

Λίγο πρὶν ὁ Νινακάβα πεθίνει τὸν ἐπισκέφθηκε ὁ Δάσκαλος τοῦ Ζέν Ἰγκιου.

«Νὰ σὲ ὀδηγήσω παραπέρα;» ρώτησε ὁ Ἰγκιου.

Ὁ Νινακάβα ἀποκρίθηκε: «Ἦρθα ἔδω μόνος· καὶ θὰ γέγω μόνος».

Τὶ δοῦθα μορεῖς νὰ μοῦ δώσεις ἐσύ;

Ὁ Ἰγκιου ἀπάντησε: «Ἄν νομίζεις πῶς πραγματικὰ ἔχεις καὶ πᾶς, αὐτὸ εἶναι ἡ ἀταπάλχη σου. Ἀς σοῦ δείξω τὴν ὁδὸ ὅπου δὲν ὑπάρχει ἔγχρομος καὶ πηγαϊμός».

Μὲ τὰ λόγια τοῦ ὁ Ἰγκιου εἶχε ἀποκαλέσει τὴν ὁδὸ τόσο καθαρά, ποῦ ὁ Νινακάβα χαμογέλασε καὶ πέθανε.

☆

Ὁ Δάσκαλος τοῦ Ζέν Μοῦ— νᾶν εἶχε μόνον ἕνα διάδοχο. Τὸ ὄνομα του ἦταν Σόρον.

Ὅταν ὁ Σόρον συμπλήρωσε τὴ μελέτῃ του στὸ Ζέν, ὁ Μοῦ— νᾶν τὸν κίλεσε στὸ δωματίον του. «Γρονάω», τοῦ εἶπε, «κι ἂν ὅσο ἔξω, Σόρον, εἶναι ὁ μοναδικὸς ποῦ θὰ συνεχίσῃς αὐτὴ τὴ διδασκαλία. Νὰ ἕνα βιβλίο».

Ἔχε περάσει ἀπὸ Δάσκαλο σὲ Δάσκαλο ἑπτὰ γενεές. Πρόσθεσε καὶ ἐγὼ πολλὰς ἐξηγήσεις κατὰ τὴν ἀντίληψή μου. Τὸ βιβλίο εἶναι πολῦτιμο καὶ τὸ δίνω σὲ σένα γιὰ νὰ δείχνῃς τὴ διαδοχὴ σου».

«Ἄν τὸ βιβλίο εἶναι κάτι τόσο σπουδαῖο, καλύτερα νὰ τὸ κρατήσῃς», ἀποκρίθηκε ὁ Σόρον. «Ἐξήγησα τὸ Ζέν σου χωρὶς γράμμα καὶ εἶμαι εὐχαριστημένος μ' αὐτὸ ὅπως εἶναι».

«Τὸ ἔξω», εἶπε ὁ Μοῦ— νᾶν. Ὅμως αὐτὸ τὸ ἔργο ἔχει περάσει ἀπὸ Δάσκαλο σὲ Δάσκαλο ἑπτὰ γενεές, γι' αὐτὸ μπορεῖς νὰ το

κρατήσεις σά σύμβολο τοῦ ὅτι δέχτηκες τή διδασκαλία. Πάρ' τοῦ.

«Εὐτυχε οἱ δυό τους νά μιλᾶνε μπροστά σ' ἕνα μαγαζάκι.

Μόλις ὁ Σόρου αἰσθάνθηκε τὸ βιβλίο στὰ χεῖρα του, τὸ πέταξε μέσα στ' ἀναμμένα κάρβουνα. Δὲν εἶχε τὴν ἡδονὴ τῆς κτήσης.

«Ὁ Μοῦ - νάν, ποῦ ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχε θυμώσει, οὐρλιαξε: «Τὶ κάνεις!»

«Ὁ Σόρου τοῦ ἀντικραύνασε: «Τὶ λές!»

«Ὁ Κάκουα ἐπισκέφτηκε τὴν Κίνα καὶ δέχτηκε τὴν ἀληθινὴ διδασκαλία. Δὲν ἐταξίδεψε πούθενά ὅσο ἦταν ἐκεῖ. Σέ διαρκὴ στοχασμό, ζοῦσε σ' ἕνα μακρινὸ μέρος ἐνὸς βουνοῦ. «Ὅποτε τὸν ἐβρίσκαν καὶ τοῦ ζητοῦσαν νά κηρύξει, ἔλεγε λίγα λόγια καὶ ἀποτραβιόταν σ' ἕνα ἄλλο μέρος τοῦ βουνοῦ, ὅπου θὰ τὸν εὑρίσκαν πὺδ δύσκολα.

«Ὁ αὐτοκράτορας ἄκουσε γιὰ τὸν Κάκουα ὅταν γύρισε στὴν Ἰαπωνία καὶ τοῦ ζήτησε νά τοῦ κηρύξει τὸ Ζέν γιὰ νά τὸ μάθει αὐτὸς καὶ οἱ ὑπηκοοὶ του.

«Ὁ Κάκουα στάθηκε μπροστά στὸν αὐτοκράτορα σιωπηλός. Μετὰ ἔβγαλε μιὰ φλογέρα ἀπὸ τίς πτυχές τῆς ρόμπας του καὶ ἔπαιξε μιὰ σύντομη νότα. Ὑποκλίθηκε εὐγενικά καὶ ἐξαφανίστηκε.

«Ὁ Σότζαν, ἕνα Δάσκαλο τοῦ Κινέζικου Ζέν, τὸν ρώτησε ἕνας μαθητῆς: «Ποῖο εἶναι τὸ πῶς πολῦτιμο πράγμα στὸν κόσμο;»

«Ὁ Δάσκαλος ἀποκρίθηκε: «Τὸ κεφάλι μιᾶς νεκρῆς γάτας.

«Γιατὶ εἶναι τὸ κεφάλι μιᾶς νεκρῆς γάτας τὸ πῶς πολῦτιμο πράγμα στὸν κόσμο;» ρώτησε ὁ μαθητῆς.

«Ὁ Σότζαν ἀποκρίθηκε: «Γιατὶ κανεὶς δὲ μπορεῖ νά δοῖσει τὴν ἀξία του».

«Ὁ Μπανκέι συζητᾷ μ' ἕνα ἱερέα ἄλλης πίστεως πὺδ τὸν προκαλεῖ:)

«Ὁ Ἰδρυτὴς μας», καυχῆθηκε ὁ ἱερέας, «ἔχει τόσο θαυμαστὰς δυνάμεις, ποῦ κράτησε ἕνα πινέλο στὸ χεῖρι του στὴ μιὰ ὁχθὴ τοῦ ποταμοῦ, ὁ ἀκόλουθός του κράτησε ἕνα χαρτί στὴν ἄλλη ὁχθὴ καὶ ὁ δάσκαλος ἔγραψε τὸ ἅγιο ὄνομα τοῦ «Ἀμίντα μέσα ἀπ' τὸν ἀέρα. Μπορεῖς ἐσὺ νά κάνεις κάτι τόσο θαυμαστό;»

«Ὁ Μπανκέι ἀπάντησε ξέννοιαστα: «Ἰσως ἢ ἀπεπὸ σὰς νά μπορεῖ νά κάνει αὐτὸ τὸ κόλλο, ἀλλὰ ὁ τρόπος τοῦ Ζέν δὲν εἶναι αὐτός. Τὸ δικό μου θαῦμα εἶναι πὺς ὅταν πεινάω τρώω καὶ ὅταν διψᾶω πίνω».

«Ὁ Γκάσαν καθόταν κοντὰ στὸ κρεβάτι τοῦ Τεκίσου τρεῖς μέρες πρὶν ὁ δάσκαλός του πεθάνει. Ὁ Τεκίσου τὸν εἶχε ἤδη ἐκλέξει διὰδοχόν του.

Ἐίχε καὶ πρόσφατα ἕνας ναὸς καὶ ὁ Γκάσαν ἦταν ἀπασχολημένος νά τὸν χτίζει ἀπ' τὴν ἀρχή. Ὁ Τεκίσου τὸν ρώτησε:

—Τὶ θὰ κάνεις ὅταν ξαναχτιστεῖ ὁ ναὸς;

—«Ὅταν περάσει ἡ ἀρρώστια σου, θέλουμε νά μιλῆσεις ἐκεῖ, εἶπε ὁ Γκάσαν.

—Κι ἂν υποθέσουμε πὺς τότε δὲ θὰ ζῷ;

—Τότε θὰ βροῦμε κάποιον ἄλλο.

—Κι ἂν υποθέσουμε πὺς δὲ μπορεῖτε νά βρεῖτε κανέναν ἄλλο;

«Ὁ Γκάσαν ἀπάντησε δυνατὰ:

—Πάρτε νά κάνης τέτοιες ἀνότητες ἐρωτήσεις. Κοιμήσου.

Πολὺ παλιὰ στὴν Κίνα ἦταν δυὸ φίλοι, ἕνας πὺς ἔπαιζε ἄρπα ὁμορφα καὶ ἕνας πὺς ἄκουγε ὁμορφα.

«Ὅταν ὁ ἕνας ἔπαιζε ἢ τραγουδοῦσε γιὰ ἕνα βουνό, ὁ ἄλλος ἔλεγε: «Βλέπω ἕνα βουνὸ μπροστά μας».

«Ὅταν ὁ ἕνας ἔπαιζε γιὰ τὸ νερό, ὁ ἀκροατὴς ἀναφωνοῦσε:

«Νά ἕνα ῥέμα πὺδ κυλάει».

Ἀλλὰ ὁ ἀκροατὴς ἀρρώστησε καὶ πέθανε. Ὁ πρῶτος φίλος ἔσπασε τίς χορδὲς τῆς ἄρπας του καὶ δὲν ξανάπαιξε ποτὲ. Ἀπὸ κεῖνο τὸν καιρὸ τὸ σπάσιμο τῶν χορδῶν τῆς ἄρπας εἶναι σημάδι θυσίας φιλάς».

KOAN

★

(Τὰ Κ ὁ α ν πὺς ἀκολουθοῦν εἶναι πνευματικὲς ἀσκήσεις, πὺς μιὰ ἀπλὴ θεώρησή τους τὰ δειχνεῖ ἐρώτηση καὶ ἀπάντηση μαζί. Χρησιμοποιοῦνται σὰ μυητικὲς δοκιμασίες. Ὁ ἕκας ἢ Μοῦμιον χρησιμοποιεῖται στὴ διδασκαλία του Κόαν σὰν αὐτὰ. Ἀκολουθοῦνται πάντα ἀπὸ τὸ τυπικὸ κινέζικο ἐρημνευτικὸ ἑξάστιχο).

★

«Ὁ Γκέτσουαν εἶπε στοὺς μαθητὲς του: «Ὁ Κέιτσου, ὁ πρῶτος τροχοποιὸς τῆς Κίνας, ἔφτιασε δυὸ τροχοὺς μὲ πενήντα ἀκτίνες τὸν καθένα. Λοιπὸν, υποθέστε πὺς βγάξετε τὸν ὁμφαλὸ πὺς ἐνώνει τίς ἀκτίνες. Τὶ θὰ γινῶται ὁ τροχός; Κι ἂν ὁ Κέιτσου τὸ εἶχε κάνει αὐτό, θὰ μποροῦσε νά ὀνομάζεται ὁ Δάσκαλος τροχοποιός;

Σ χ ὁ λ ι ο τοῦ Μοῦμιον: «Ὅποιος μπορεῖ στὴ στιγμὴ ν' ἀπαντήσει σ' αὐτὴ τὴν ἐρώτηση, τὰ μάτια του θὰ εἶναι σὰν κοιμητῆς καὶ τὸ πνεῦμα του σὰν τὴν ἀστραπή.

«Ὅταν ὁ χορὸς ὁμφαλὸ τροχὸς γυρνᾷ, ἀφέντης καὶ ὄχι ἀφέντης μποροῦν νά τὸν σταματήσουν.

Γυρνᾷ πάνω ἀπ' τὸν οὐρανὸ καὶ κάτω ἀπ' τὴ γῆ,

νότια, βορεινὰ, ἀνατολικά καὶ δυτικὰ.

★

«Ὁ Οῦμιον ρώτησε: «Ὁ κόσμος εἶναι τόσο πλατὺς κόσμος, γιατί ἀνοίγεις ὅταν χτυποῦν καὶ φορᾷς τελετουργικά ἐνδύματα;»

Σ χ ὁ λ ι ο τοῦ Μοῦμιον: «Ὅταν κανεὶς μελε-